

Вразливості в місцях тимчасового проживання: визначення прогалин в наданні послуг та пошук рішень

ІМРАСТ Україна - Відділ з питань довгострокових рішень
Київ, Листопад 2024

План

1. Методологія
2. Профіль населення місць тимчасового проживання
 - а) Статеві-вікова структура
 - б) Географічний розподіл
 - с) Інші вразливості
3. Секторальні результати
 - а) Працевлаштування та засоби існування
 - б) Доступність послуг
 - с) Житло
 - д) Соціальна згуртованість
4. Ключові висновки

1. Методологія

Методологія оцінки вразливостей

Оцінка вразливостей у місцях тимчасового проживання

- **Липень 2024: Дослідження** для визначення вразливостей внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у МТП

Метод збору даних

- **Кількісний компонент:** **4083** структурованих інтерв'ю на рівні домогосподарств у **489** МТП
 - Репрезентативні дані: 95% рівень значущості та +- 7% похибки на рівні області
- **Якісний компонент:** **13** інтерв'ю з ключовими інформантами з менеджерами МТП, **12** фокус-груп з ВПО, які проживають у МТП

With the support of



Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

In partnership with



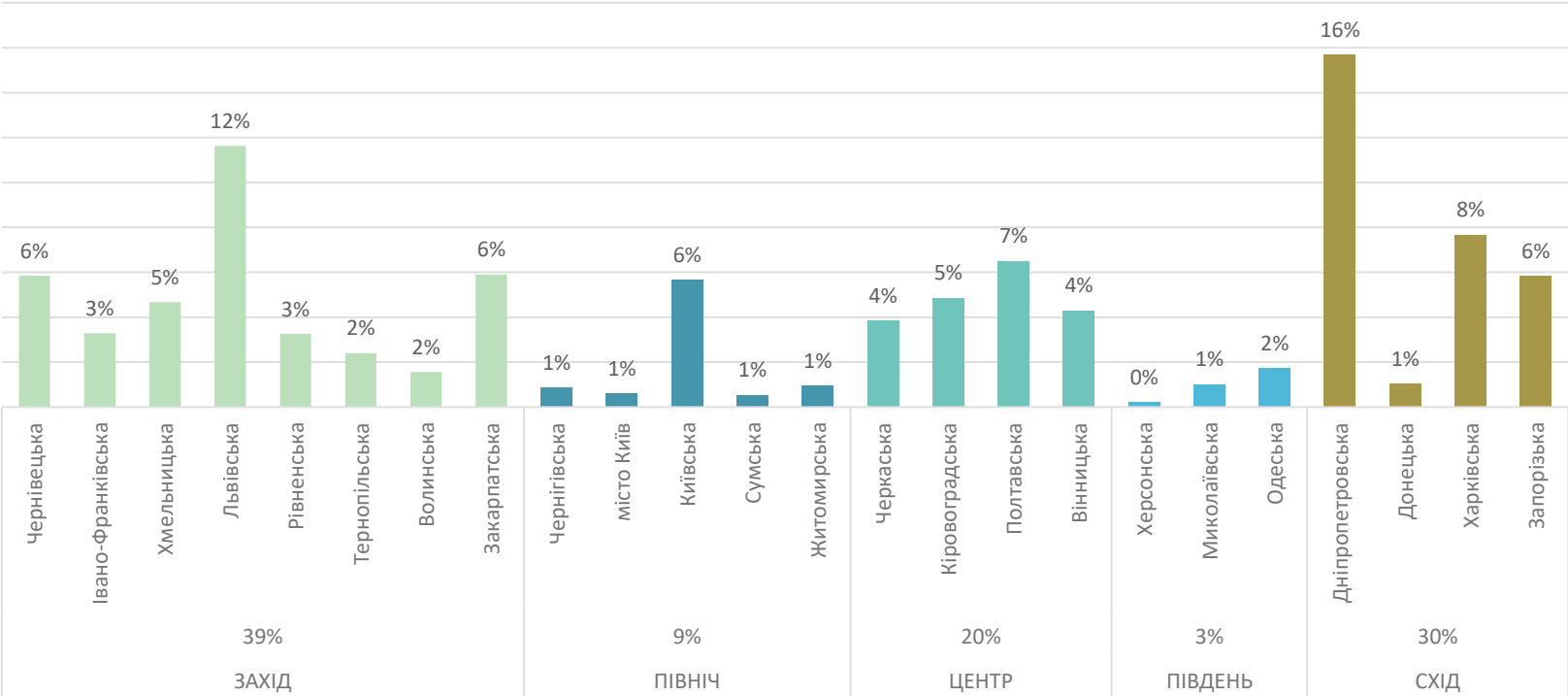
UNHCR
The UN Refugee Agency

2. Профілювання населення у МТП

1. Методологія
2. Профіль населення місць тимчасового проживання
 - a) Географічний розподіл
 - b) Статеві-вікова структура
 - c) Інші вразливості
3. Секторальні результати
 - a) Працевлаштування та засоби до існування
 - b) Доступність послуг
 - c) Житло
 - d) Соціальна згуртованість
4. Ключові висновки

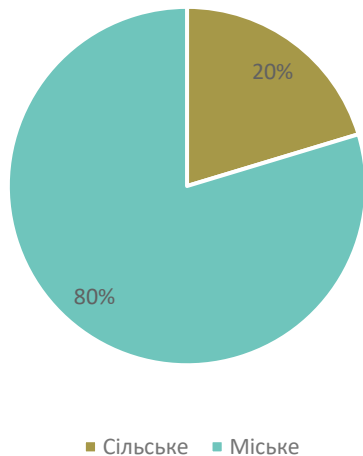
Географічний розподіл: область

Частка жителів МТП, за областю проживання

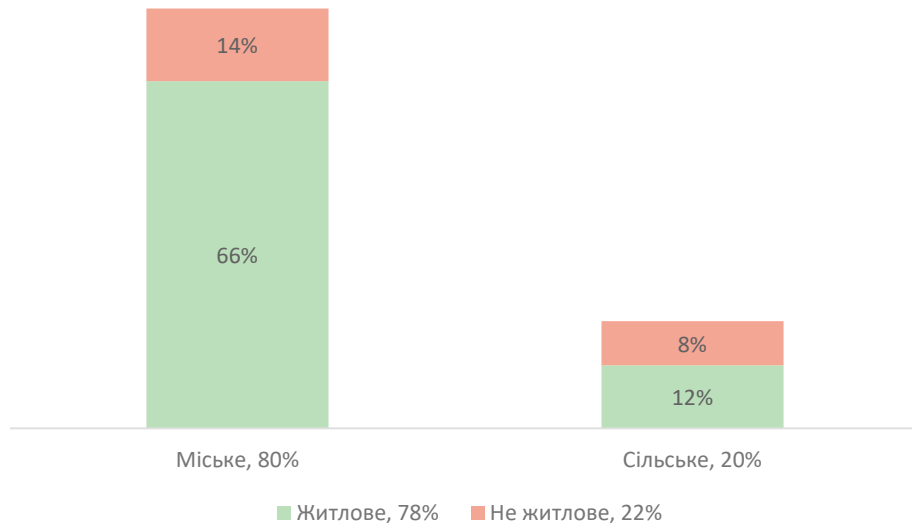


Географічний розподіл: сільський/міський та житловий/не житловий тип МТП

Домогосподарства в МТП, за сільським чи міським типом поселення



ДГ які живуть у житлових та не житлових МТП, за сільським чи міським типом поселення



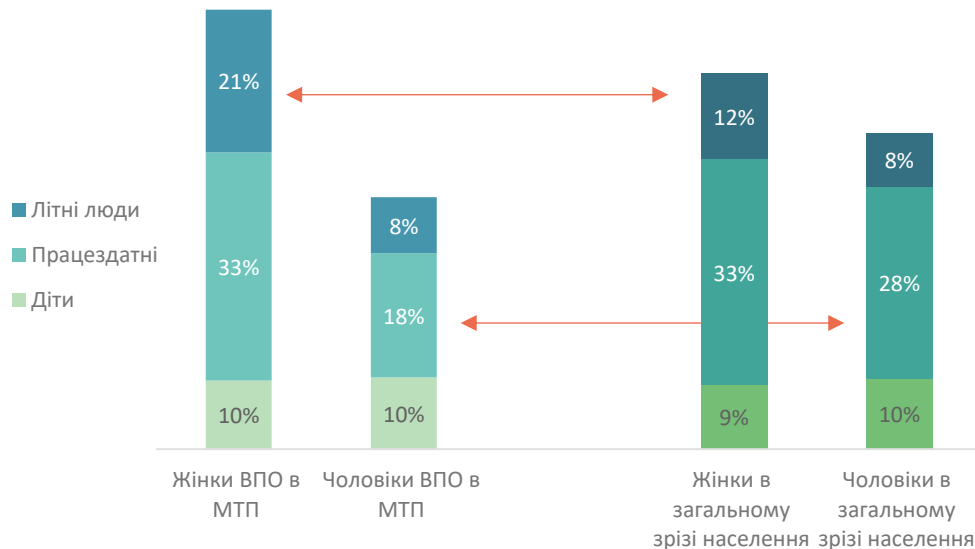
1. Методологія
2. Профіль населення місць тимчасового проживання
 - a) Географічний розподіл
 - b) Статеві-вікова структура**
 - c) Інші вразливості
3. Секторальні результати
 - a) Працевлаштування та засоби до існування
 - b) Доступність послуг
 - c) Житло
 - d) Соціальна згуртованість
4. Ключові висновки

Демографічний профіль: статеві-віковий розподіл

Розподіл вікових груп ВПО в МТП, за статтю



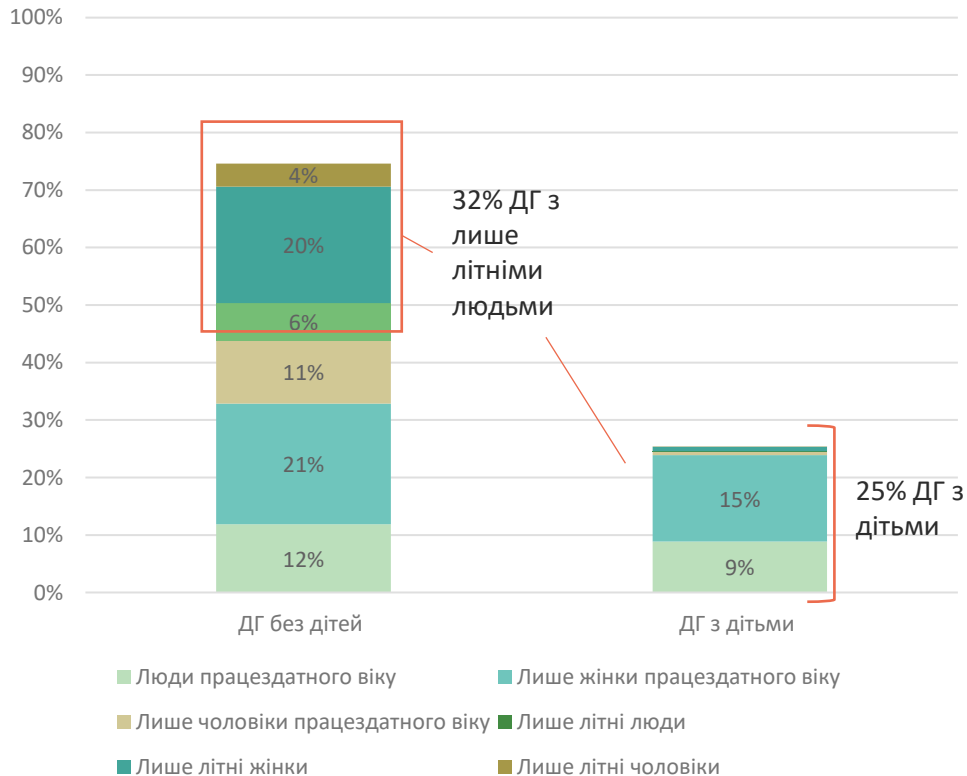
Вікові групи, за населенням та статтю



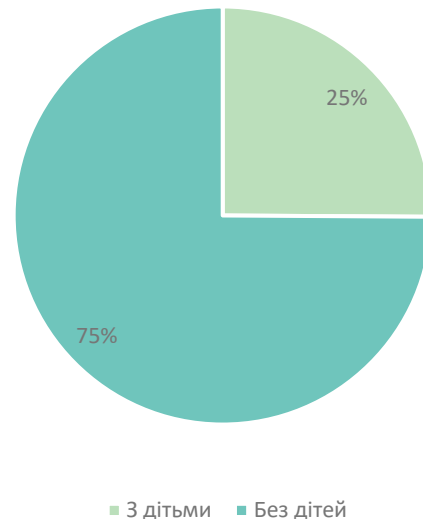
Населення ВПО в МТП переважно старше, з меншою кількістю людей працездатного віку. Частка **чоловіків працездатного віку** є набагато нижчою в МТП в порівнянні з загальним населенням, водночас **частка жінок похилого віку** є набагато вищою в МТП.

Демографічний профіль: склад сім'ї

Стать та вік ДГ у МТП, частка ДГ в МТП за категоріями з та без дітей

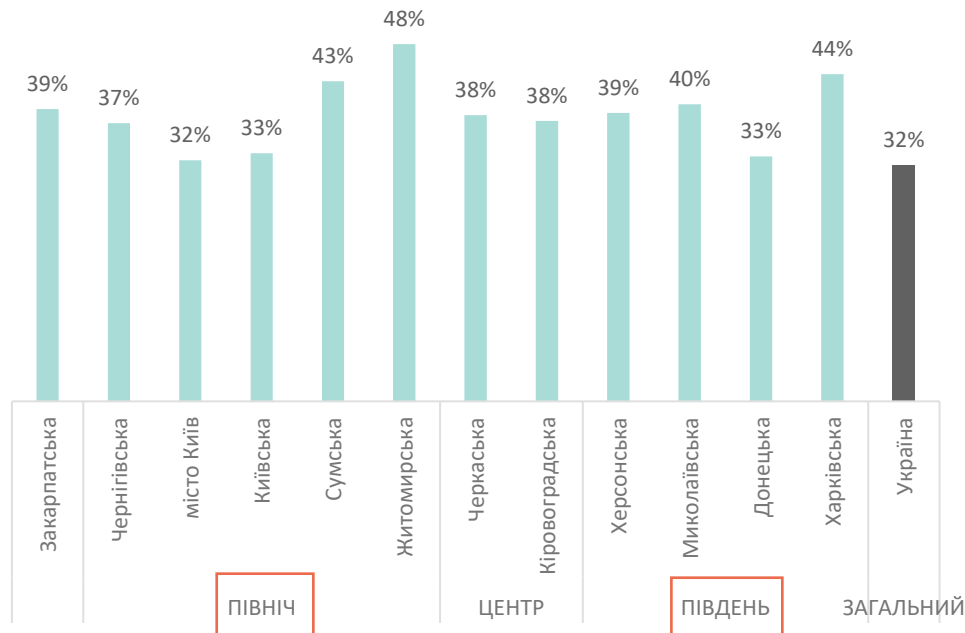


ДГ в МТП з дітьми, частка ДГ в МТП



Профіль: домогосподарства, що складаються виключно з людей похилого віку

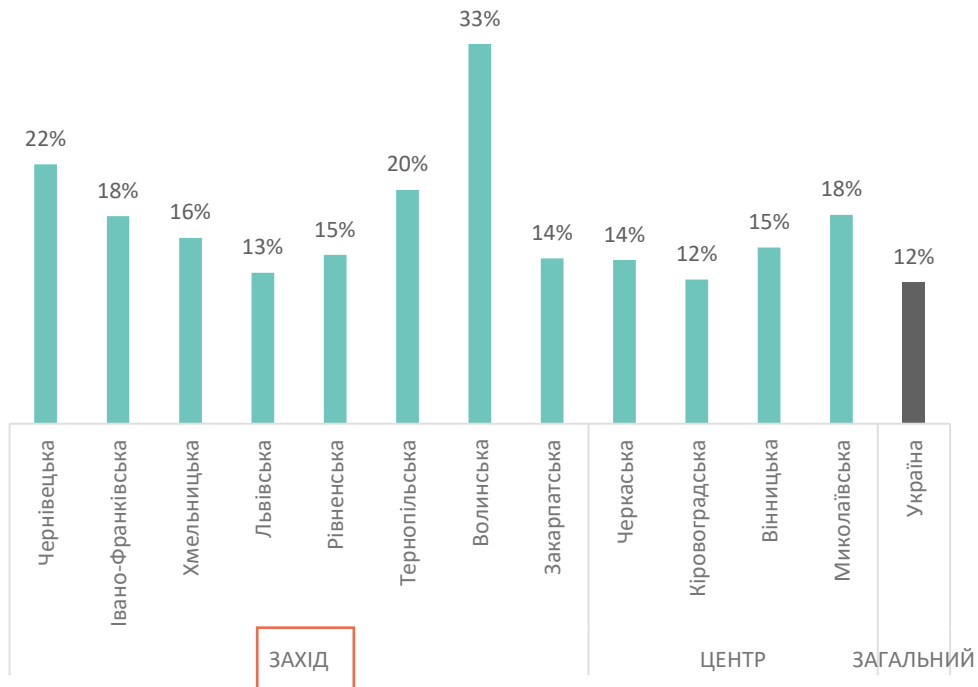
ДГ з дорослими лише похилого віку, частка ДГ в МТП за областями з показниками вище середнього рівня



- **32% ДГ в МТП мають з дорослих людей лише людей похилого віку (з дітьми або без них)**
- 40% ДГ в МТП з лише літні дорослі, мають WG-SS або встановлену інвалідність, на противагу 36% усім ДГ в МТП
- 73% ДГ в МТП з лише літніми дорослими мають члена ДГ з хронічним захворюванням, проти 63% усім ДГ в МТП
- ДГ в МТП з лише літніми дорослими є менш схильними мати дохід на особу нижче 2920 UAH (2% проти 10% загальних), **але є більш схильними мати дохід на особу нижче 7065 UAH (75% vs 62%)**

Профіль: домогосподарства з однією дорослою особою

ДГ з однією дорослою особою, області з середнім значенням вищим за національне

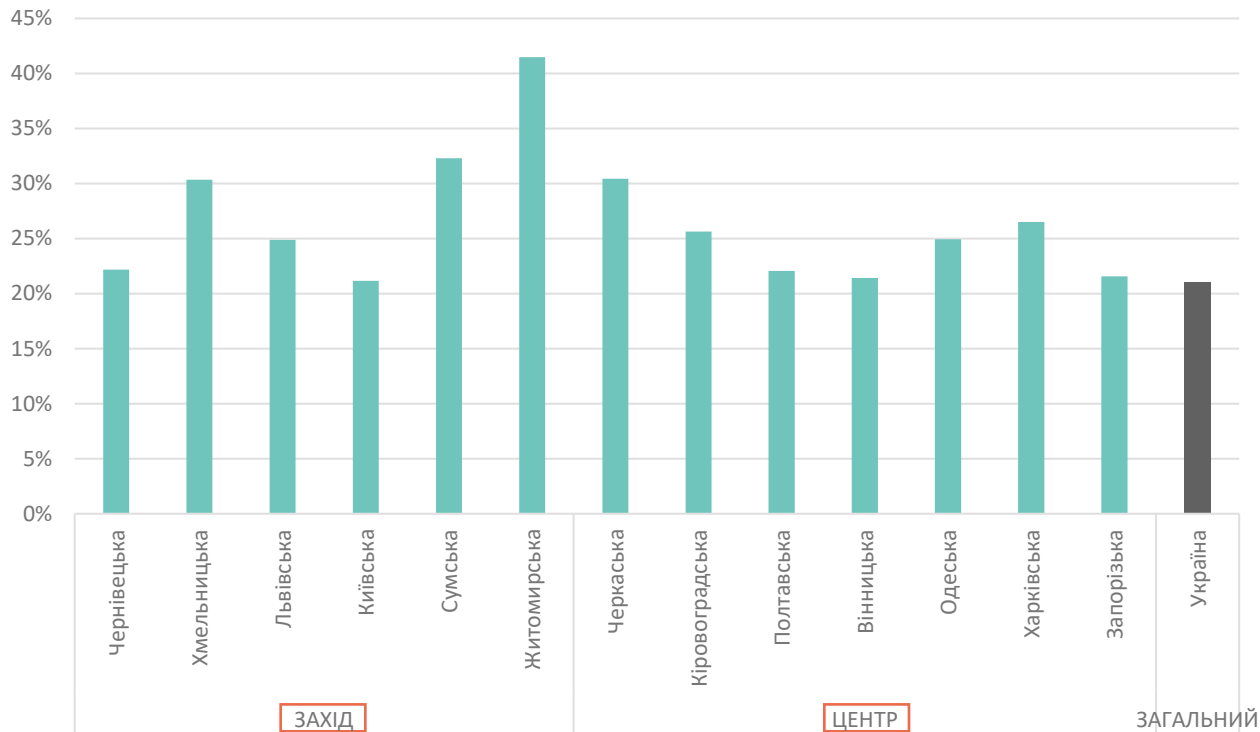


- ДГ з однією дорослою особою складають **12% всіх ДГ у МТП**, на противагу 4% у загальному зрізі населення ДГ в Україні
- **Половина (48%) ДГ з дітьми у МТП є ДГ з однією дорослою особою**
- 1% ДГ в МТП мають **3 або більше дітей**, 50% з них є ДГ очолювані жінками
- 16% ДГ з однією дорослою особою в МТП мають хоча б одного члена з **WG-SS або встановленою інвалідністю**, на противагу 36% серед усіх ДГ МТП
- 19% ДГ з однією дорослою особою в МТП мають **дохід нижче 2920 UAH на члена ДГ**, на противагу 10% серед усіх ДГ МТП

1. Методологія
2. Профіль населення місць тимчасового проживання
 - а) Статеві-вікова структура
 - б) Географічний розподіл
 - с) Інші вразливості**
3. Секторальні результати
 - а) Працевлаштування та засоби до існування
 - б) Доступність послуг
 - с) Житло
 - д) Соціальна згуртованість
4. Ключові висновки

Профіль: WG-SS або встановлена інвалідність

ВГ-КН або офіційна інвалідність



- 36% ДГ в МТП мають члена з **WG-SS або офіційною інвалідністю**, на противагу 29% в загальному населенні
- 72% ДГ в МТП з хоча б одним членом з WG-SS або офіційною інвалідністю також мають хоча б одного члена з **хронічним захворюванням** (проти 36% в загальному зрізі населення)

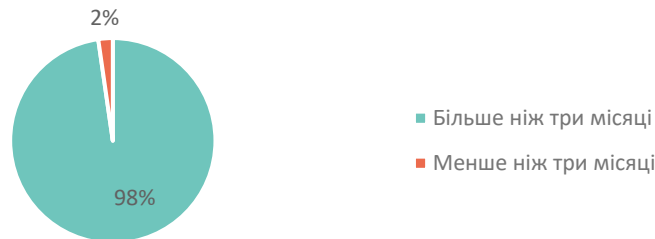
WG-SS або офіційна інвалідність

ВПО в МТП з WG-SS або встановленою інвалідністю, за віковими групами

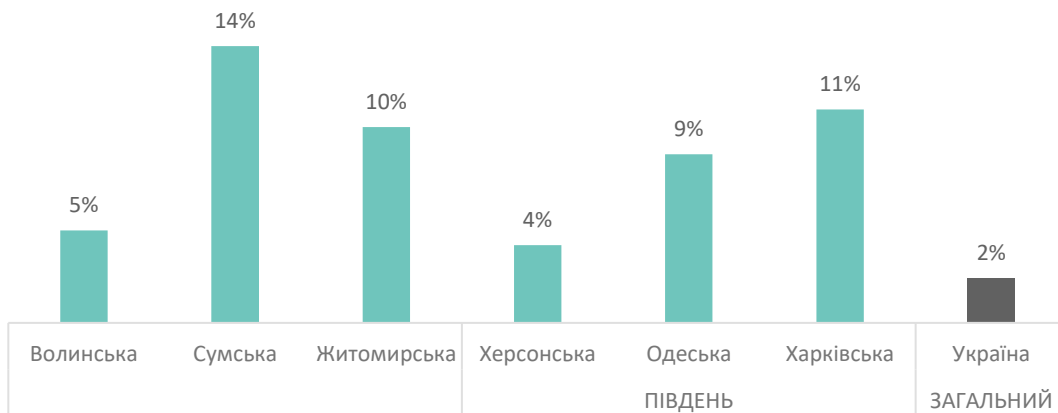


Недавнє переміщення (менш ніж 3 місяці перед збором даних), n=96

Тривалість переміщення, частка ДГ в МТП



ДГ в МТП переміщені менш ніж 3 місяці тому, за областям з показниками вище середнього (n=96)



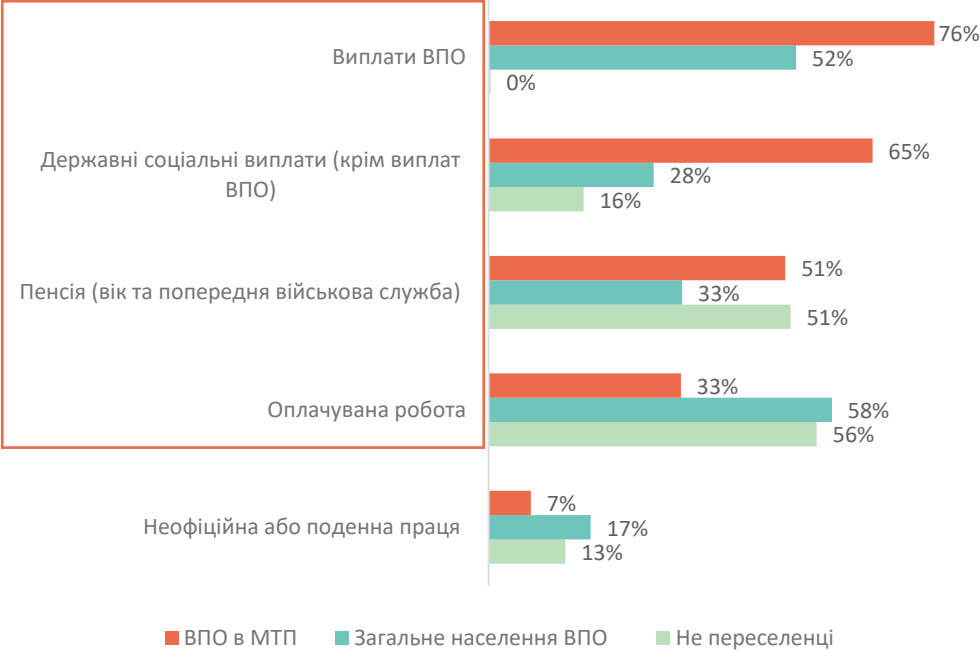
- 42% ДГ в МТП переміщених менш ніж 3 місяці тому мають хоча б одного члена ДГ з **WG-SS або офіційною інвалідністю** (проти 36% всіх ДГ в МТП).
- 22% ДГ в МТП переміщених менш ніж 3 місяці тому є **домогосподарствами з однією дорослою особою** (проти 12% всіх ДГ в МТП)
- 28% ДГ в МТП переміщених менш ніж 3 місяці тому мають **дохід на особу менший за 2920 UAH** (проти 10% всіх ДГ в МТП)
- 41% ДГ в МТП переміщених менш ніж 3 місяці тому проживають **у нежитлових будівлях** (проти 22% всіх ДГ в МТП)

3. Секторальні результати

1. Методологія
2. Профіль населення місць тимчасового проживання
 - a) Статеві-вікова структура
 - b) Географічний розподіл
 - c) Інші вразливості
- 3. Секторальні результати**
 - a) Працевлаштування та засоби до існування**
 - b) Доступність послуг
 - c) Житло
 - d) Соціальна згуртованість
4. Ключові висновки

Джерела та рівні доходу

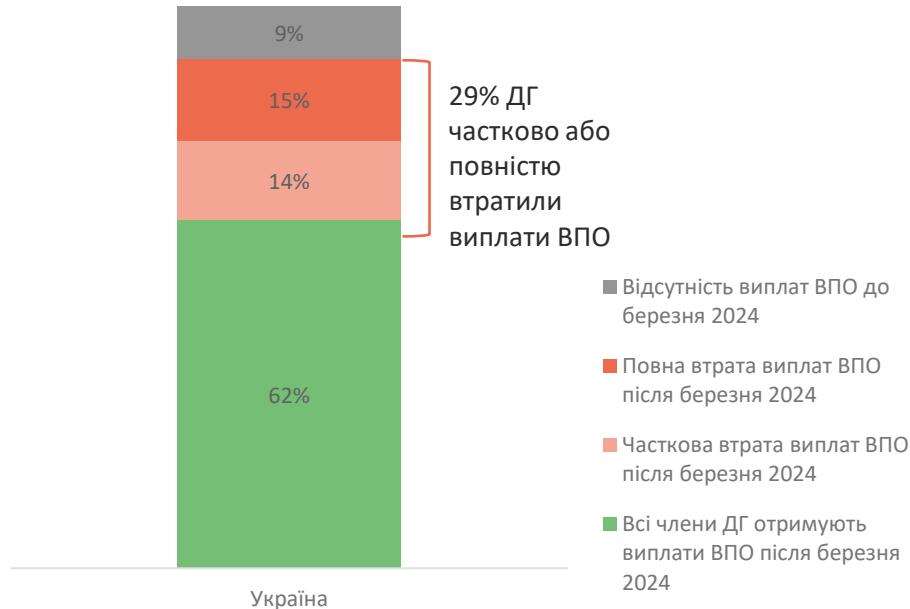
Топ-5 джерел доходу, частка ДГ в МТП, які повідомили про свій дохід за категорією переміщення



Дохід на особу, за профілем ДГ в МТП		
	Середній дохід на особу, грн.	Дохід нижче 2920 грн.
ВПО в МТП	6000	10%
WG-SS або офіційна інвалідність	5500	11%
Хронічне захворювання	5700	9%
ДГ з дітьми	4833	19%
3 однією дорослою особою	5000	19%
Дорослі похилого віку	6000	2%
Дорослі працездатного віку	5500	14%
Працевлаштовані дорослі працездатного віку	7000	6%
Непрацевлаштовані дорослі працездатного віку	4725	23%
Сільська місцевість	5500	14%
Міська місцевість	6000	9%
Коротко-термінове переміщення	4200	28%

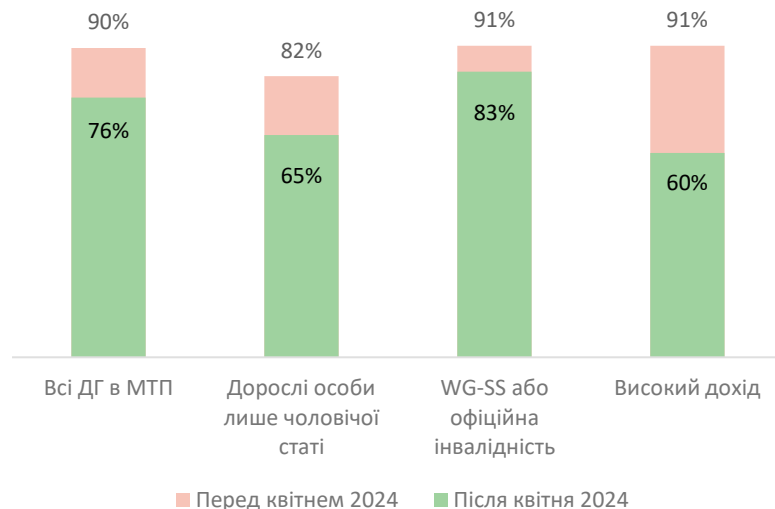
Виплати ВПО

Зміна доступу до виплат ВПО для ДГ в МТП, до та після березня 2024



90% ДГ в МТП повідомили, що всі або кілька членів їх ДГ мали доступ до виплат ВПО до березня 2024 року; **29% ДГ повідомили що всі або кілька членів їх ДГ втратили доступ опісля.**

Частка ДГ ВПО з повним або частковим доступом до виплат ВПО, за профілями ДГ в МТП

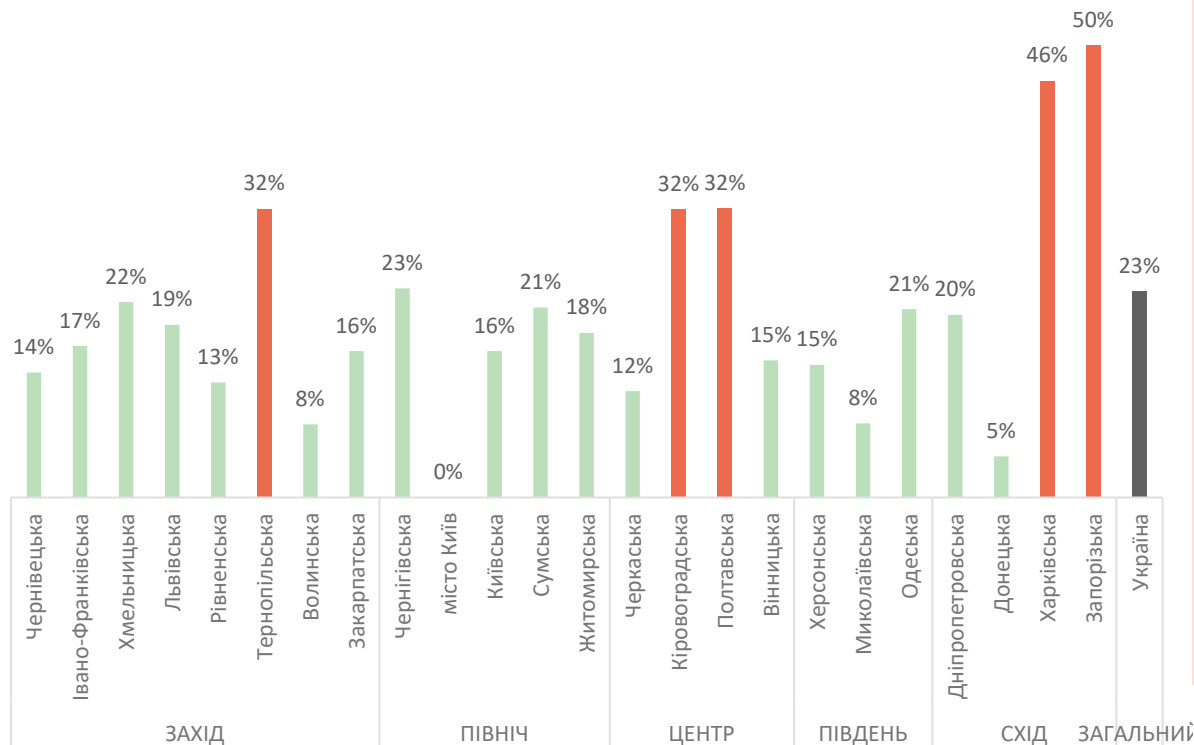


Причини повної або часткової втрати виплат ВПО домогосподарствами в МТП:

- Не відповідають критеріям (87%)
- Проблема з процесом оновлення, включаючи затримки (9% в цілому, 21% на Півдні та Заході)

Стратегії пристосування до проживання

Використання будь-яких стратегій пристосування, частка ДГ в МТП по областях



Категорії мешканців МТП, які швидше за все, використовують стратегії пристосування, це ДГ у МТП

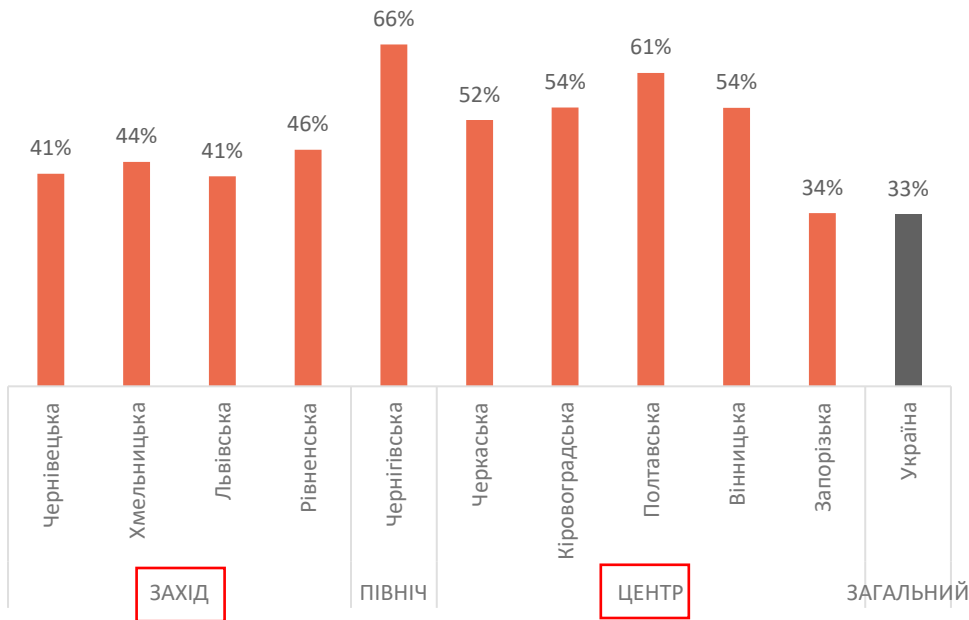
- з **WG-SS** або встановленою інвалідністю (26%)
- з **хронічними захворюваннями** (27%)
- з **непрацюючими особами працездатного віку** (28%)

Основні типи витрат ДГ в МТП, які використовували стратегії пристосування:

- Харчування (73%)
- Охорону здоров'я (49%)
- Притулок (12%)

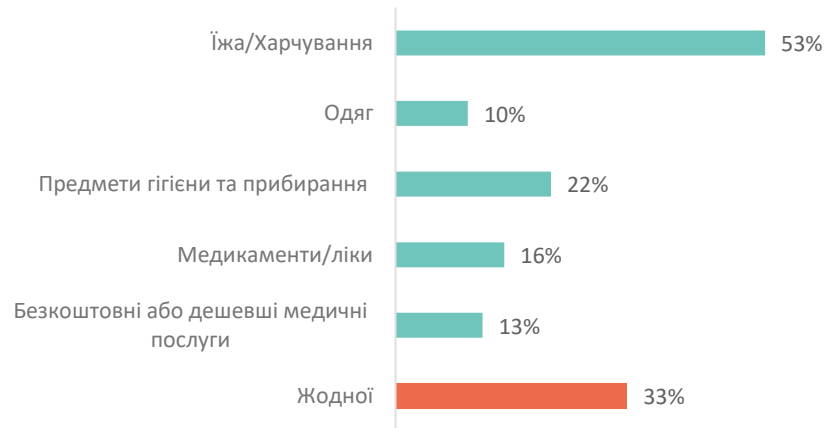
Отримана гуманітарна допомога

Жодної допомоги не було отримано ДГ в МТП, області з показниками вище загального



50% ДГ в МТП повідомили про скорочення чи зменшення отримання допомоги (крім виплат ВПО)

Допомога отримана ДГ в МТП, топ 5



Категорії, які частіше повідомляють про те, що **не отримували допомоги**:

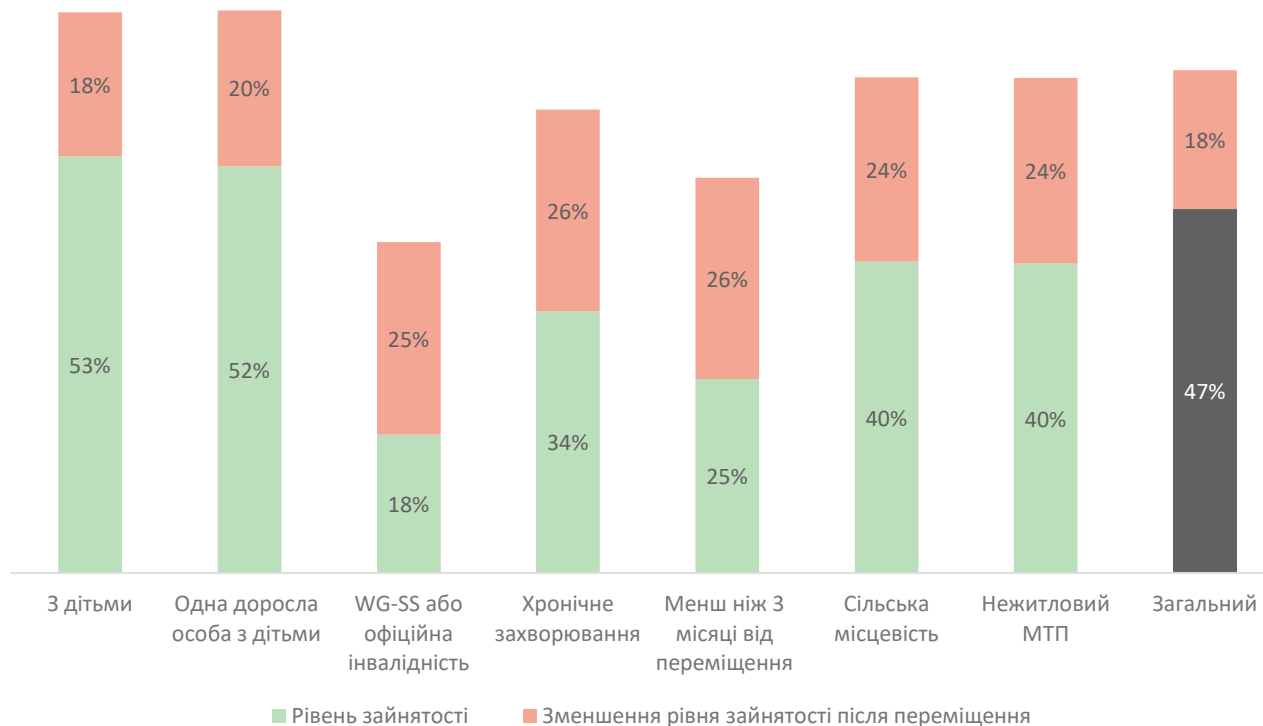
- містять **працевлаштованих, працездатного віку членів ДГ** (40%)
- у **сільській місцевості** (37%)

Категорії, які частіше повідомляють про **скорочення допомоги**:

- містять у складі членів ДГ з обмеженими можливостями WG-SS (53%)

Працевлаштування – працездатні ВПО в МТП

Зміна рівня зайнятості після переміщення



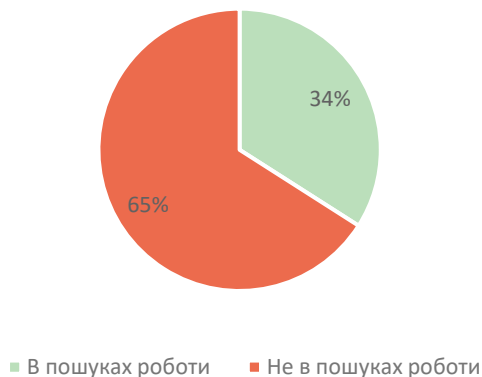
64% ВПО працездатного віку в МТП працювали до переміщення, а **47% – після переміщення.**

Категорії, які з більшою ймовірністю побачать зміну статусу зайнятості після переміщення є ВПО працездатного віку в МТП :

- з **WG-SS або офіційною інвалідністю**: від 42% (проти 70% для інших осіб) до 18% (проти 53% для інших осіб працездатного віку)
- у **сільських місцевостях**: рівень зайнятості 40% проти 48% у міських МТП

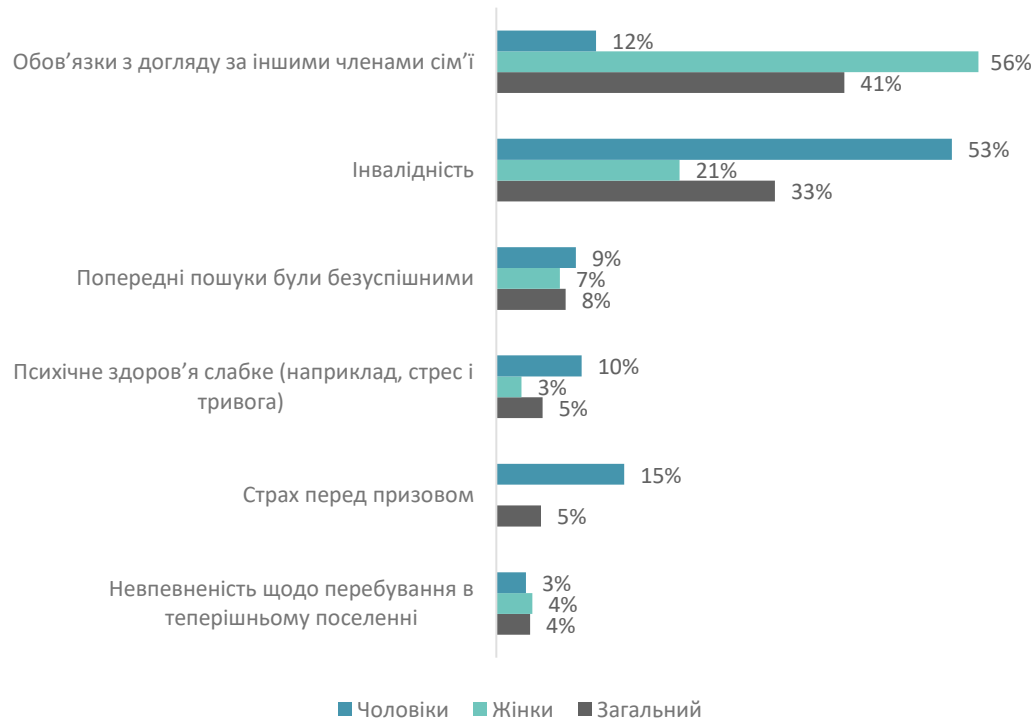
Безробітні: пошук роботи протягом 4 тижнів перед збором даних

Пошук роботи останні 4 тижні,
частка непрацевлаштованих
працездатного віку ВПО в МТП
(n=1405)



Дві третини (62%) безробітних ВПО працездатного віку мають **обов'язки по догляду** (за дитиною, літніми людьми, людиною з інвалідністю в сім'ї) що є перешкодою для доступу до роботи

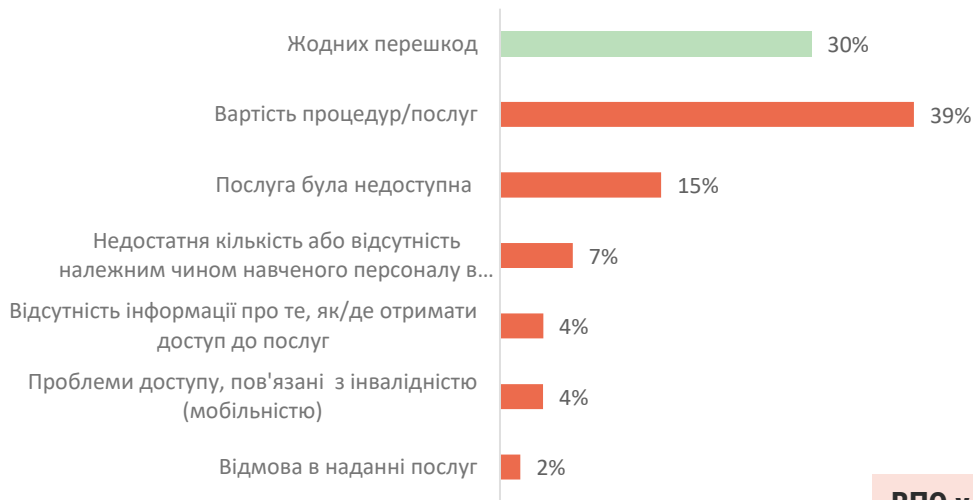
Причини відмови від пошуку роботи, частка
безробітних ВПО, які зараз не шукають роботу, за
статтю (n=898)



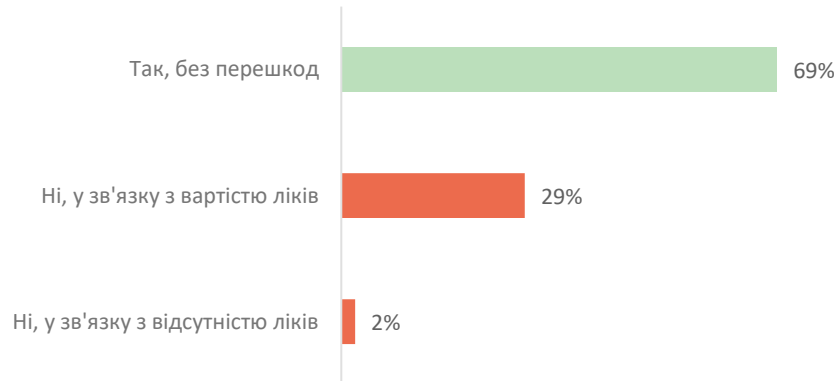
1. Методологія
2. Профіль населення місць тимчасового проживання
 - a) Статеві-вікова структура
 - b) Географічний розподіл
 - c) Інші вразливості
3. **Секторальні результати**
 - a) Працевлаштування та засоби до існування
 - b) Доступність послуг**
 - c) Житло
 - d) Соціальна згуртованість
4. Ключові висновки

Медичні послуги: бар'єри

Основні перешкоди в доступі до медичних послуг
(n=228)



Можливість отримати необхідні ліки
(n=3477)



Серед ВПО в МТП, які потребували медичної допомоги (62%), 4% не мали до неї доступу.

ВПО в сільських МТП, які потребували медичної допомоги, частіше не мали доступу до неї (9% проти 3% у міських МТП), як і ВПО, переміщені менше ніж на 3 місяці тому (13%)

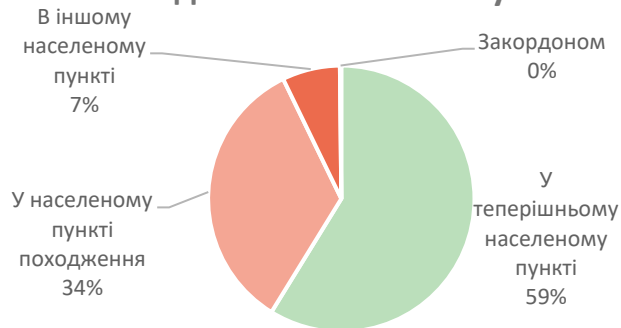
ВПО у сільській місцевості, які потребували медичної допомоги, частіше не мали доступу до неї (9% проти 3% у міських КС)

Категорії ДГ, які мали менше шансів отримати доступ до ліків через їхню вартість:

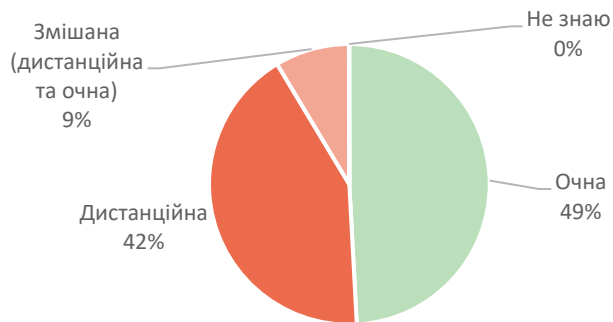
- з членом з WG-SS у складі ДГ: 45%
- з дорослими лише похилого віку у складі ДГ: 37%

Освітні послуги

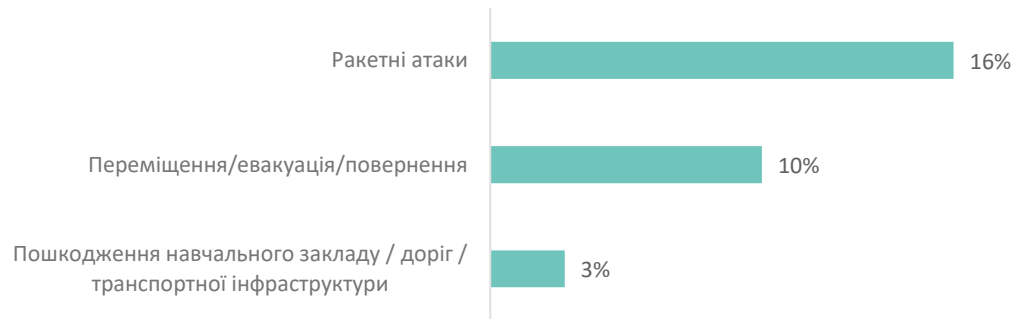
Розташування навчального закладу, %
дітей шкільного віку



Форма навчання, % дітей шкільного віку



Бар'єри у доступі до очного навчання, частка ДГ з дітьми у МТП



Бар'єри до навчання, частка дітей в МТП в умовах дистанційного або змішаного навчання



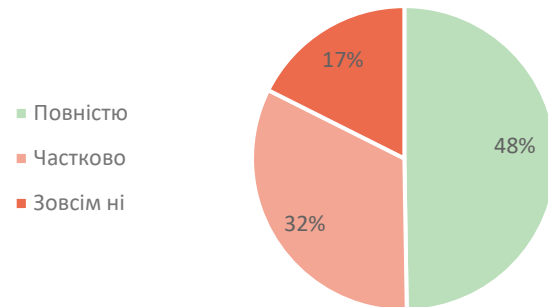
Соціальні послуги

Соціальні послуги необхідні протягом останніх 3-х місяців, ДГ в МТП



24% ДГ в МТП повідомили про потребу в соціальних послугах, лише половина з них повідомили про повний доступ до них.

Надання соціальних послуг, частка ДГ у МТП, які потребували соціальних послуг протягом останніх 3 місяців



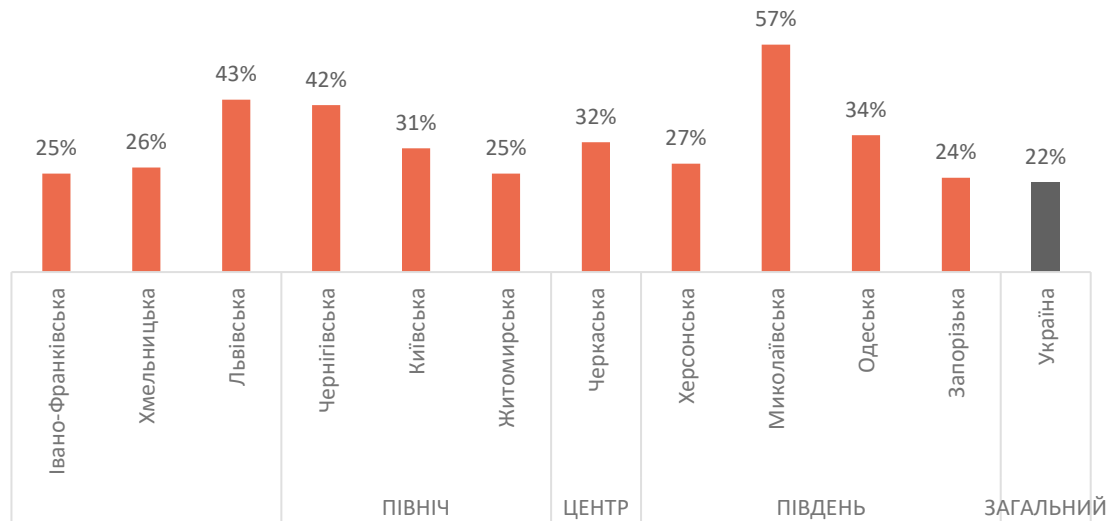
Найчастіше **бар'єрами у доступі до соціальних послуг** були брак інформації (18%), їх вартість (10%) та недоступність або не функціональність (по 9% кожен).

ДГ у МТП з WG-SS, які потребували соціальних послуг, частіше повідомляли про повну відсутність надання послуг (24%, та 27% часткове забезпечення).

ДГ у МТП в сільській місцевості також частіше повідомляли про відсутність (20%) або часткове (45%) надання послуг.

Адміністративні послуги

ДГ у МТП, які зверталися за адміністративними або юридичними послугами, але не змогли їх отримати, області з показниками вище середнього (n=959)



37% ДГ у МТП задекларували потребу в адміністративних або юридичних послугах, зокрема компенсації за руйнування або пошкодження житла (24%) та отримання або відновлення майна (10%).

ДГ у МТП, котрі частіше потребували адміністративних чи юридичних послуг:

з **WG-SS інвалідністю** (68%)

з **доходом на особу нижче 2920 грн** (60%)

ДГ у МТП, котрі частіше повідомляли про неможливість отримати адміністративні чи юридичні послуги:

з **доходом на особу нижче 2920 грн** (28%)

у **сільській місцевості** (32%)

1. Методологія
2. Профіль населення місць тимчасового проживання
 - a) Статеві-вікова структура
 - b) Географічний розподіл
 - c) Інші вразливості
3. **Секторальні результати**
 - a) Працевлаштування та засоби до існування
 - b) Доступність послуг
 - c) **Житло**
 - d) Соціальна згуртованість
4. Ключові висновки

Житло, земля та майно (HLP)

Частка ДГ в МТП з пошкодженим або зруйнованим житлом та проблемами з отриманням компенсації, області з середнім показником вище за національний



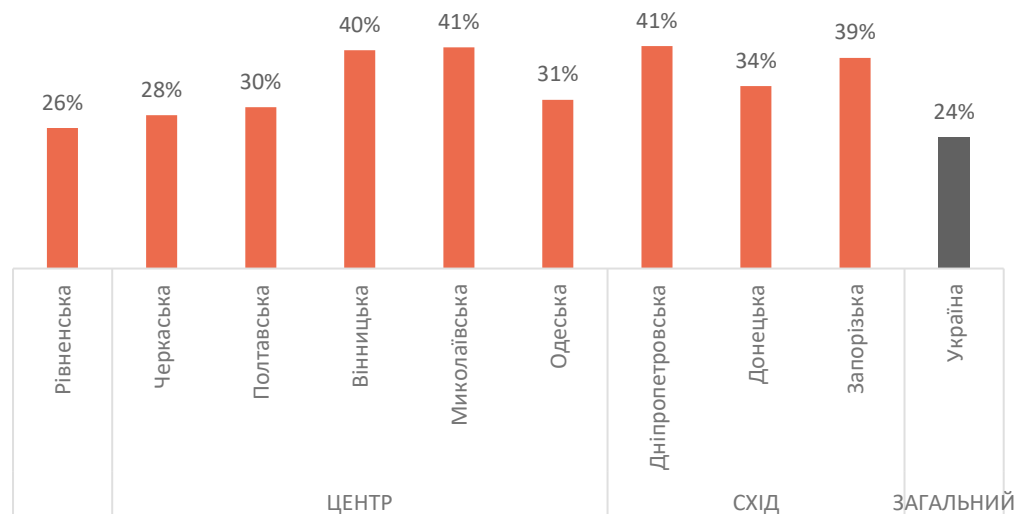
Профілі, які з більшою ймовірністю мають пошкоджене або зруйноване житло та стикаються з проблемами з процесом компенсації, це такі ДГ у МТП:

- з WG-SS або офіційною інвалідністю (46%)

У 50% ДГ в МТП **пошкоджене або зруйноване житло** у населеному пункті походження, 23% з них **не знають**, пошкоджене воно чи зруйноване.

Питання безпеки житла та проживання

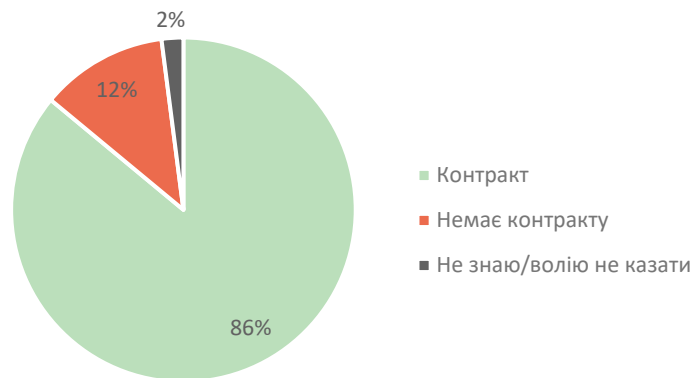
Страх виселення ДГ у МТП, області чий показник вищий за середній показник по країні



24% ДГ в МТП побоюються виселення в найближчі півроку.

Найбільш цитовані причини, через які ДГ в МТП побоюються виселення: побоюються, що МТП може закритися (80%), отримували погрози виселення (9%) та інші ДГ були виселені (8%)

Контракт, що гарантує мінімальний час перебування в МТП, ДГ в МТП



Категорії, які частіше **бояться виселення**, це ДГ в МТП

- у **містах** (26%, проти 15% у сільській місцевості)
- без контракту (33%)

Категорії, які з **меншою ймовірністю матимуть контракт** :

- у **нежитлових МТП** (28%)

Житлові умови в цілому

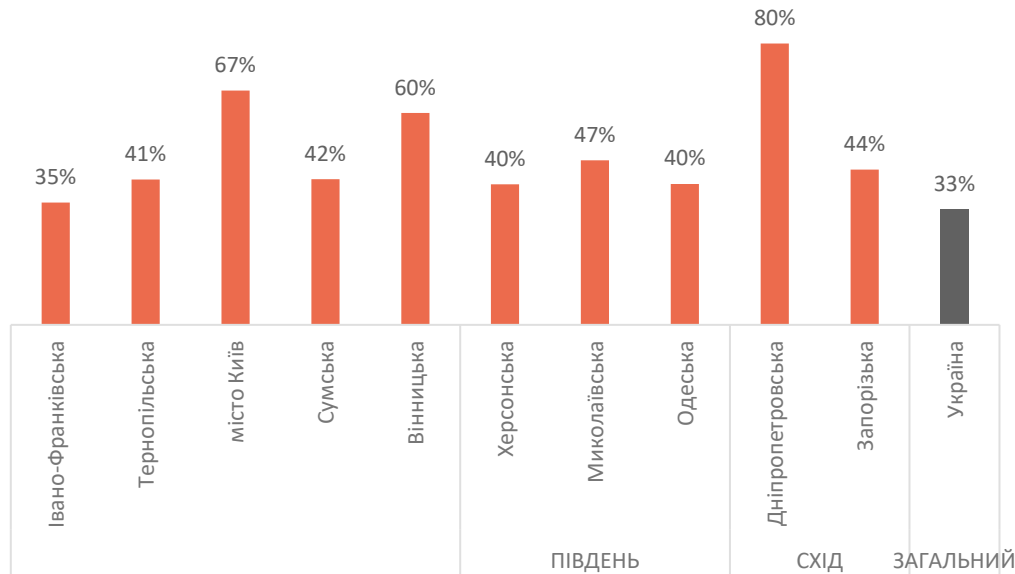
Проблеми побутових умов в МТП, частка ДГ в МТП



57% ДГ в МТП повідомляли про хоча б одну побутову проблему у МТП

Житлові умови для людей з інвалідністю

МТП неналежно організований для людей з інвалідністю, частка ДГ з людьми з інвалідністю в областях, де показник вище середнього по країні



35% ДГ у МТП з членами з інвалідністю повідомляють, що їхній МТП є повністю організований для людей з інвалідністю, 28% – що це частково так, а 33% – що він недоступний для людей з інвалідністю

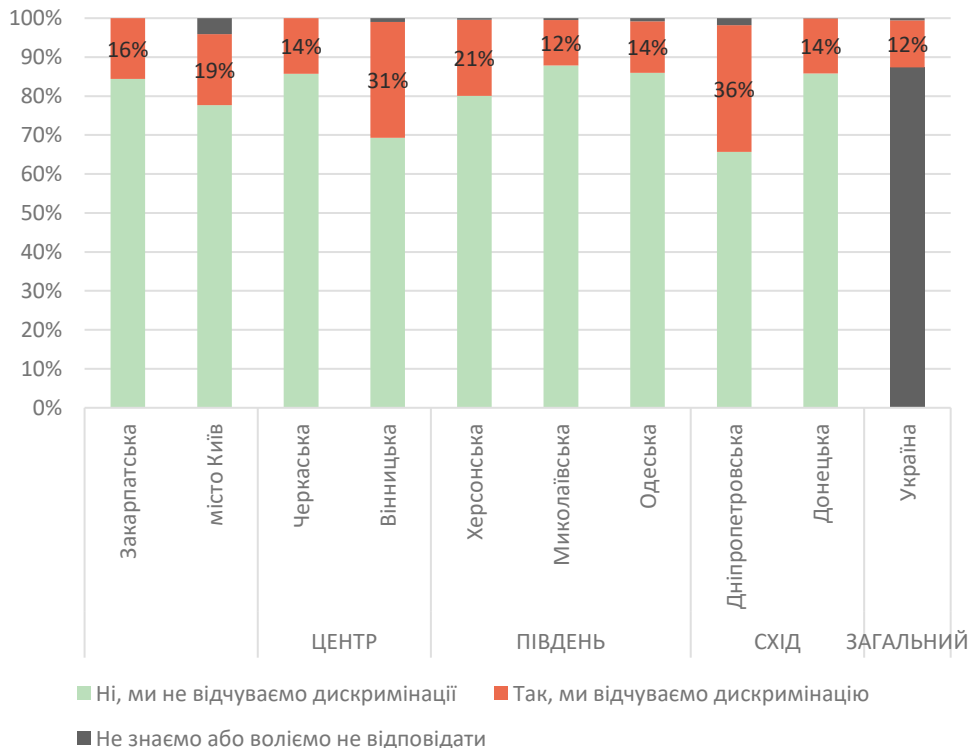
Необхідна підтримка для покращення доступності для людей з інвалідністю, частка ДГ у МТП з членом з інвалідністю



1. Методологія
2. Профіль населення місць тимчасового проживання
 - a) Статеві-вікова структура
 - b) Географічний розподіл
 - c) Інші вразливості
3. **Секторальні результати**
 - a) Працевлаштування та засоби до існування
 - b) Доступність послуг
 - c) Житло
 - d) Соціальна згуртованість**
4. Ключові висновки

Дискримінація

Почуття дискримінації за ознакою статусу ВПО, частка ДГ у МТП по областях де показник вище середнього по країні



Почуття дискримінації за ознакою статусу ВПО, частка всіх ДГ в МТП

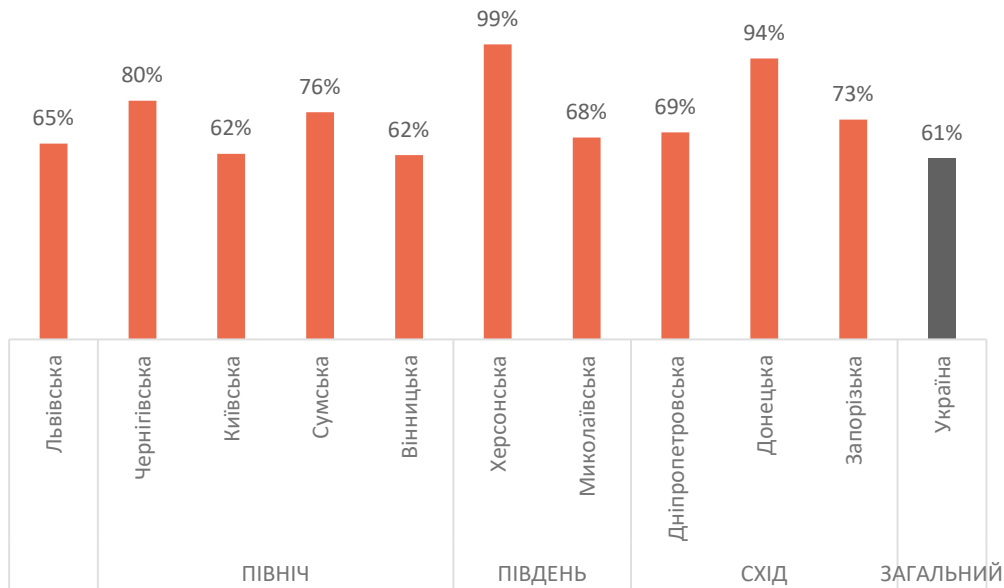


ДГ з однією дорослою особою в МТП частіше відчувають дискримінацію (13%).

Серед тих, хто відчуває дискримінацію (n=452), іншими причинами дискримінації є **мова** (39% ДГ у МТП, які відчувають дискримінацію) та **етнічна приналежність** (9%).

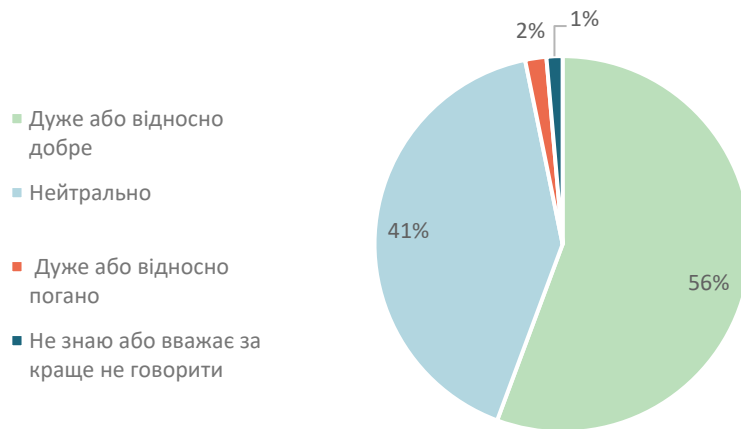
Залученість у життя громади

Жоден з членів ДГ не відвідував соціальні чи культурні заходи останні 3 місяці, частка ДГ в МТП з показником області вищим за національний



Найчастіше згадувались культурні заходи (30% ДГ в МТП), святкові заходи (20%) та активний відпочинок на свіжому повітрі (12%).

Відносини між жителями МТП та приймаючою громадою в останні 3 місяці, частка ДГ в МТП



ДГ в МТП, які частіше **не відвідують** соціальні чи культурні заходи:

- ДГ з дорослими особами лише чоловічої статі (76% проти 61% загалом);
- ДГ, переміщені менше ніж на 3 місяці тому (76%);
- ДГ з членом з **WG-SS інвалідністю** (68%).

4. Ключові Висновки

Ключові висновки

Населення в МТП бідніше, старше і частіше має інвалідність

- Підтримка ВПО в МТП залишається необхідною по всій країні.
- ВПО в МТП, особливо люди похилого віку, стикаються з великими витратами на медичне забезпечення
- Доступ до послуг залежить розташування та типу МТП, при цьому проживання в сільських та нежитлових типах МТП передбачає більше проблем з доступом.

Підтримка працевлаштування та якості життя має бути адаптована до особливостей населення

- ВПО працездатного віку в МТП часто потребують специфічної підтримки для пошуку роботи (догляд за утриманцями, віддалене розташування МТП, інвалідність або хронічні захворювання)
- Значна частина ВПО в МТП є людьми похилого віку або непрацездатними та залежними від соціальних виплат

МТП залишаються «країнім засобом» в наданні житла ВПО

- ВПО в МТП мають обмежені економічні можливості та не можуть дозволити собі житло поза МТП
- ВПО в МТП часто почуваються загубленими та ізольованими, не маючи особливого бажання інтегруватися та стикаючись із невизначеним майбутнім

Дякую!